

		Fagspesifikke prosedyrer		Prosedyre
Avnavling av nyfødte. Føde/Barsel SSHF				Side 1 av 3
Dokument ID: 1.4.8.1.2-1		Godkjent dato: 07.11.2023	Gyldig til: 07.11.2027	Revisjon: 2.06

Fagspesifikke prosedyrer/Fødselshjelp og kvinnesykdommer/Gynekologi/Fellesprosedyrer Obstetrikk/Fødsel SSHF

Prosedyren er adaptert fra Helsebiblioteket.no. Bakgrunn, forskning og referanser: Se **Eksterne referanser**.

HENSIKT OG MÅLGRUPPE

Sikre nyfødte en optimal start på livet utenfor livmoren gjennom transfusjon av fullblod og stamceller via navlesnoren. Unngå uheldige intervensjoner og komplikasjoner i fødselens etterbyrdsfase.

ANSVAR

Leger, jordmødre, barnepleiere.

UTSTYR

2 sterile arteriepinsetter
 Navlestrikk
 Steril saks
 Sterile hansker
 Evt sterile kompresser v/behov

FØLGENDE ANBEFALINGER GIS:

- Sen avnavling (1–3 minutter) er anbefalt i alle fødsler (inkludert sectio og premature) samtidig som man ivaretar barnets essensielle behov.
- Tidlig avnavling (< 1 minutt) er ikke anbefalt med mindre barnet må flyttes for intensiv resuscitering. Ved behov for overtrykksventilasjon, kan dette startes før avnavling, forutsatt at der er personell og utstyr tilgjengelig ved barnet.
- Avnavling bør gjøres som en aseptisk prosedyre for å unngå infeksjon. Navlesnoren stenges av med to arteriepinsetter, kuttet 2–3 cm fra huden, og det settes på strikk eller klemme.

Unntak fra sen avnavling

Følgende tilstander innebærer høy risiko for alvorlig hyperbilirubinemi og/eller polycytemi:

- Mottaker i TTTS (tvilling til tvilling transfusjonssyndrom)
- Barn av mødre med insulinkrevende diabetes
- SGA-barn
- Barn av mødre med kjent antistoffutvikling

Avnavling så fort som mulig, evt. blodprøve til blodgassanalyse tas på dobbelklampet navlesnor.

FREM GANGSMÅTE

- Oxytocin gis til mor etter vanlig prosedyre, før avnavling.
- Tørk av barnet, forebygg varmetap og gjør en første bedømming av vitalitet.
- Evt. blodprøvetaking til blodgassanalyse på pulserende navlesnor innen 30 sek.
- Barnet legges på mors bryst etter prøvetaking, eller direkte (transfusjonen tar lenger tid).
- Avnavling etter 1–3 minutter eller når pulsasjon er opphørt og navlesnoren er hvit/slapp.

Sectio

Gynekolog / Jordmor holder barnet lavt første 30 sekunder.

Gynekolog / Jordmor tar blodprøver ved akutt sectio.

Vannfødsel

Pass på at barnet ikke løftes for høyt over placentanivå, tapp heller ut litt vann.

Utarbeidet av: Kunnskapssenter + Prosedyreutvalg obstetrikk SSHF	Fagansvarlig: Kunnskapssenter, Seksjonsoverlege BUA	Godkjent av: Per Engstrand	
---	--	--------------------------------------	--

		Avnavling av nyfødte. Føde/Barsel SSHF			Side: 2
					Av: 3
Dokument-id: I.4.8.1.2-1	Utarbeidet av: Kunnskapssenter + Prosedyreutvalg obstetrikk SSHF	Fagansvarlig: Kunnskapssenter, Seksjonsoverlege BUA	Godkjent dato: 07.11.2023	Godkjent av: Per Engstrand	Revisjon: 2.06

Fagspesifikke prosedyrer/Fødselshjelp og kvinnesykdommer/Gynekologi/Fellesprosedyrer Obstetrikk/Fødsel SSHF

Spesielle forhold

Premature barn

Hold barnet lavt de første 30 sekundene, forebygg varmetap.
Planlegg å sette av en stump på minimum 30 cm ved avnavling.

32–36 uker

- Barnet kan være hos mor hvis tilstanden tillater det.

Under 32 uker

- Hold kroppen godt samlet.
- Vurder behov for ventileringstøtte med maske og bag, eller NEO-puff etter 30 sekunder.
- Avnavles etter minimum 1 minutt eller i samråd med barnelege.
- Flyttes til asfyksibord for videre behandling.

Under 28 uker

- Pakk kroppen inn i plastikkpose for å unngå unødig varmetap.
- Avnavling i samråd med barnelege.
- Sectio: Tilstreb forløsning i hele hinner.
- Etter hinnerivning holdes placenta opp over barnet på asfyksibordet.

Truende asfyksi/mulig behov for resuscitering

- Avvent avnavling, plasser barnet lavere enn placenta om mulig, gi Oxytocin til mor.
- Tørk og stimuler barnet kraftig på ryggen.
- Følg videre [Norsk Resusciteringsråds algoritme for resuscitering](#) av nyfødte (sjekk hjerterefrekvens, respirasjon, tonus).
- Ved hjerateksjon < 100 og gispning/apne, start ventilering med maske/bag og vanlig romluft så fort som mulig. Dette kan gjøres med intakt navlesnor dersom utstyr og kvalifisert personell er tilgjengelig ved fødesengen.

Ved knapp tid/ikke mulig å starte ventilering: Melk navlesnoren langsomt 3 ganger mot barnet med en hastighet på 10 cm i sekundet.

Manglende respons/helt livløst barn: Avnavle barnet (minimum 30 cm fra navlen) og flytt til asfyksibordet for HLR (2 personer ivaretar HLR, 1 person melker navlestump).

Ved navlesnor stramt rundt halsen

- Dersom navlesnoren virker kort og stram, forsøk å forløse barnet ved å foreta såkalt summersault-manøver
- Avnavling i vulva gjøres kun unntaksvis, for å få forløst barnet, med fare for å forverre en evt asfyksi/hypovolemi.
- Navlestumpen melkes langsomt med en hastighet på 10 cm per sek.
- Ved behov for resuscitering, følg [Norsk Resusciteringsråds algoritme for resuscitering av nyfødte](#)

Sectio i narkose (katastrofesectio)

- Vurder barnets tilstand, ved behov for resuscitering, se ovenfor.
- Dersom barnet har det bra, avnavling etter minimum 1 minutt.
- Ha beredskap klar til å behandle barnet for eventuelle bivirkninger av narkosemidler, konferer med anestesilege/barnelege.

KRYSSREFERANSER

[II.SOK.KKK.FBK.2.2-1](#) [Asfyksi SSK](#)

Dokument-id: I.4.8.1.2-1	Utarbeidet av: Kunnskapssenter + Prosedyreutvalg obstetrikk SSHF	Fagansvarlig: Kunnskapssenter, Seksjonsoverlege BUA	Godkjent dato: 07.11.2023	Godkjent av: Per Engstrand	Revisjon: 2.06
-----------------------------	---	---	---------------------------------	-------------------------------	-------------------

Fagspesifikke prosedyrer/Fødselshjelp og kvinnesykdommer/Gynekologi/Fellesprosedyrer Obstetrikk/Fødsel SSHF